

L'HORA NOVA

INGENUAMENT

El desprestigi dels «nacionalistes» ja no s'aturarà en la península, on sabem tot el joc de les baixeses i humiliacions que han de suportar els militars traïdors que lluiten al costat de les forces colonials i de les divisions italianes. En té cura d'escampar-lo, amb tota la indiscreció i major pedanteria, el mateix Estat italià, que es diu amic de la junta de Burgos. L'ocupació de Santander, segons la versió oficial italiana, no ha estat feta pels facciosos, sinó que l'han realitzada les «fletxes negres». Bonic servei que presta el dictador Mussolini al seu amic Franco, en presentar-lo completament despulat de dignitat i convertit en un vulgar aventurer que es presta a parcellar el territori d'Ibèria. Quanta desillusió n'han de tenir els qui sentien tota la devoció pels sublevats contra la República, portats per l'egoisme de veure-hi només una garantia per a gaudir d'uns interessos materials! No serà pas possible relliar-se'n: és innegable que la ruta que segueix Franco és la de la ruïna i de la misèria més esgarri-fosa per als pobles hispànics. Gens estrany hem de trobar, per tant, que el descontent es manifesti en les zones envaïdes i que sovint s'hagin de reprimir exterioritzacions de protesta, amb la força de les armes. És inevitable que així s'esdevingui, malgrat la rigorositat dels procediments, perquè les provocacions dels militars estrangers es fan insuportables, no sols per la oficialitat que es veu vexada, ans encara per la població no combatent, que està sotmesa a tota mena d'atropellaments. Aquest procediment de descarar-se, com fan ara els italians, ja sembla premeditat per acabar amb la poca moral que encara puguin tenir els militars rebels. I és que, en un moment o altre, serà pronunciat el veritable paper que han representat Itàlia i la seva amiga, Alemanya, en aquesta guerra, i per a quan arribi, ja hauran de conèixer els facciosos el que cadascuna de les seves aliades pretén. — ALFIL.

L'ESPANYA DEL SEGLE XX

Sota el domini de la plutocràcia i del militarisme

XIV

No altres contrarietats ofereix l'estiu del 1913 que el fet de l'acció de conquesta al Marroc, on l'Exèrcit espanyol ha de donar compliment als compromisos internacionals. Noves tropes han estat enviades al nord d'Àfrica per a prosseguir les operacions que dirigeix el general Silvestre, sobre les suposades dots i intel·ligència del qual s'hi desbor-da l'entusiasme dels qui senten un fervor militarista.

Entrats al mes d'octubre, el President de la República francesa, M. Poincaré, ve a Espanya en visita oficial, corresponent a la que anteriorment féu en aquell país el cap de l'Estat espanyol. Tot és rumorejar, en aquests dies, que es projecta una aliança franco-espanyola. Les extremes dretes pregonen que, de concertar-se una aliança completa, seria un pas calamitos que donaria Espanya, el qual tindria l'alcanç d'un nou Pacte Familiar, fet aquesta vegada contra Alemanya. En l'actitud dels tradicionalistes, hi trobem una explicació per les orientacions que rebien des dels òrgans més autoritzats del Govern alemany, una mostra de les quals ens permetem reproduir-la del «Berliner Tageblatt»: «Espanya, amb la seva entente amb França i Anglaterra, ni obra amb prudència ni per propi ni natural egoisme, perquè amb ella causa greus danys a Europa, i l'entente serà el principi de la seva total ruïna. Si l'aliança s'efectua, serà el primer pas que hom dona per a la ruptura del *statu quo* europeu, un perill imminent per a la pau. La magnitud del seu error serà comprès per la nació espanyola en breu termini, tal vegada quan no pugui impedir el mal que a si mateixa s'ocasiona, ja que veurà seriosament amenaçada àdhuc la independència del seu territori. Si s'arriba a alterar l'equilibri europeu, Espanya serà la primera víctima, i purgarà cruelment l'equivocació diplomàtica del Gabinet de Madrid».

A la política típicament madrilenya, o de «meseta», s'hi oposa, des de Catalunya, una acció robusta, ja iniciada amb el moviment de Solidaritat Catalana, que, malgrat tots els entrebancs que li crea el lerrouxisme, avença i preocupa fonament als partits centralistes. Així veiem que, el 24 d'octubre, es celebra, al Palau de la Generalitat, un important acte que ha de recolzar el reconeixement de les Mancomunitats. Hi assistiren 150 representants de Catalunya, senadors, diputats a Corts i provincials, que porten l'adhesió de la immensa majoria d'Ajuntaments i d'entitats polítiques, econòmiques i culturals, que donen testimoni de la celebració de l'Assemblea de diputats provincials de Catalunya, els acords de la qual es sintetitzen amb els següents extrems: «L'Assemblea ratifica per aclamació la demanda de què s'aprovi el projecte de Mancomunitats, i que s'obtingui abans d'una dissolució de Corts. Recomana als diputats a Corts i senadors que facin sentir als qui tenen la responsabilitat de la direcció política d'Espanya la unanimitat catalana i els perills greus per a Catalunya i Espanya entera de la no-acceptació del projecte, això és, la unanimitat espanyola sumant-se a la unanimitat catalana per a garantir la consagració legislativa de la més modesta i atenuada aspiració de reivindicacions autonomistes i federalistes de Catalunya. Així mateix s'expressa la voluntat dels reunits de prosseguir les actuacions fins aconseguir la consagració legal de la Mancomunitat Catalana».

Les velleïtats de la política espanyola, provoquen una crisi de govern, el dia següent de l'acte que acabem d'esmentar. El Ministeri Romanones és derrotat al Senat, en votar-se una proposició de confiança al Govern. Es fan les consultes, en el curs de les quals, els prohoms liberals i conservadors aconsellen al rei la formació d'un minis-

(Passa a la pàg. 2)